

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 5. apríla 2016 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Policajná a súdna spolupráca v trestných veciach — Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV — Európsky zatykač — Dôvody odmietnutia výkonu — Charta základných práv Európskej únie — Článok 4 — Zákaz neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania — Podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcim zatykač“

V spojených veciach C-404/15 a C-659/15 PPU,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Vyšší krajský súd Brémy, Nemecko) z 23. júla a 8. decembra 2015 a doručené Súdnemu dvoru 24. júla a 9. decembra 2015, ktoré súvisia s konaniami týkajúcimi sa vykonania európskych zatykačov vydaných na

Pála Aranyosiho (C-404/15),

Roberta Căldăraru (C-659/15 PPU),

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda A. Tizzano, predsedovia komôr L. Bay Larsen, T. von Danwitz a D. Šváby, sudcovia A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský, M. Safjan (spravodajca), M. Berger, A. Prechal, E. Jarašiūnas, M. Vilaras a E. Regan,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: M. Aleksejev, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. februára 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- P. Aranyosi, v zastúpení: R. Chekerov, Rechtsanwältin,
- R. Căldăraru, v zastúpení: J. van Lengerich, Rechtsanwalt,
- Generalstaatsanwaltschaft Bremen, v zastúpení: M. Glasbrenner, Oberstaatsanwalt,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze, M. Hellmann a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

- Írsko, v zastúpení: E. Creedon, L. Williams, G. Mullan a A. Joyce, splnomocnení zástupcovia,
 - španielska vláda, v zastúpení: M. A. Sampol Pucurull, splnomocnený zástupca,
 - francúzska vláda, v zastúpení: F.-X. Bréchet, D. Colas a G. de Bergues, splnomocnení zástupcovia,
 - litovská vláda, v zastúpení: D. Kriauciūnas a J. Nasutavičienė, splnomocnení zástupcovia,
 - maďarská vláda, v zastúpení: M. Fehér, G. Koós a M. Bóra, splnomocnení zástupcovia,
 - holandská vláda, v zastúpení: M. Bulterman a J. Langer, splnomocnení zástupcovia,
 - rakúska vláda, v zastúpení: G. Eberhard, splnomocnený zástupca,
 - rumunská vláda, v zastúpení: R. Radu a M. Bejenar, splnomocnení zástupcovia,
 - vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: V. Kaye, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci J. Holmes, barrister,
 - Európska komisia, v zastúpení: W. Bogensberger a R. Troosters, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 3. marca 2016,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 1 ods. 3, článku 5 a článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, s. 24, ďalej len „rámcové rozhodnutie“).
- 2 Tieto návrhy boli predložené v rámci výkonu európskych zatykačov v Nemecku, a to dvoch európskych zatykačov na pána Aranyosiho, ktoré 4. novembra a 31. decembra 2014 vydal vyšetrovací sudca na Miskolci járásbírószág (Okresný súd Miškovec, Maďarsko), a európskeho zatykača vydaného na pána Căldărarua, ktorý 29. októbra 2015 vydal Judecătoria Făgăraş (Súd prvého stupňa Fagaras, Rumunsko).

Právny rámec

EDLP

- 3 Článok 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného 4. novembra 1950 v Ríme (ďalej len „EDLP“), nazvaný „Zákaz mučenia“ stanovuje:

„Nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu.“

4 Článok 15 EDLP, nazvaný „Odstúpenie vo výnimočných situáciách“, stanovuje:

„1. V prípade vojny alebo akéhokoľvek iného verejného ohrozenia existencie štátu môže ktorákoľvek Vysoká zmluvná strana prijať opatrenia smerujúce k odstúpeniu od záväzkov vyplývajúcich z tohto dohovoru v rozsahu, v akom to bezprostredne vyžaduje naliehavosť situácie a za predpokladu, že tieto opatrenia sú zlučiteľné s jej inými záväzkami podľa medzinárodného práva.

2. Podľa tohto ustanovenia nie je možné odstúpiť od... článkov 3...

...“

5 Článok 46 EDLP, nazvaný „Záväznosť a vykonávanie rozsudkov“, vo svojom odseku 2 stanovuje:

„Právoplatný rozsudok [Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ‚ESLP‘)] sa doručí Výboru ministrov, ktorý dohliada na jeho výkon.“

Právo Únie

Charta

6 Článok 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), nazvaný „Ľudská dôstojnosť“, stanovuje:

„Ľudská dôstojnosť je nedotknuteľná. Musí sa rešpektovať a ochraňovať.“

7 Článok 4 Charty, nazvaný „Zákaz mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu“, stanovuje:

„Nikoho nemožno mučiť ani podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.“

8 Vo vysvetlivkách k Charte základných práv (Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17, ďalej len „vysvetlivky k Charte“) sa spresňuje, že „právo uvedené v [článku 4 Charty] je právom zaručeným v článku 3 EDLP, ktorý má rovnaké znenie... V zmysle článku 52 ods. 3 charty má preto rovnaký význam a rozsah ako uvedený článok EDLP“.

9 Článok 6 Charty, nazvaný „Právo na slobodu a bezpečnosť“, stanovuje:

„Každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť.“

10 Článok 48 Charty, nazvaný „Prezumpcia neviny a právo na obhajobu“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Každý, kto je obvinený, sa považuje za nevinného, kým jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.“

11 Článok 51 Charty, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. ...“

12 Článok 52 Charty, nazvaný „Rozsah a výklad práv a zásad“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto charte musí byť ustanovené zákonom a rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd. Za predpokladu dodržiavania zásady proporcionality možno tieto práva a slobody obmedziť len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných.“

Rámcové rozhodnutie

13 Odôvodnenia 5 až 8, 10 a 12 rámcového rozhodnutia znejú takto:

„(5) ... zavedenie nového zjednodušeného systému vydávania odsúdených alebo podozrivých osôb pre účely výkonu rozsudku alebo trestného stíhania umožňuje odstrániť zložitost' a prípadné prieťahy pri existujúcich vydávacích postupoch;...

(6) európsky zatykač zavedený týmto rámcovým rozhodnutím je prvým konkrétnym opatrením v oblasti trestného práva, ktorým sa vykonáva zásada vzájomného uznávania, označovaná Európskou radou ako „základný kameň spolupráce v oblasti súdnictva“;

(7) nakoľko zámer nahradiť systém viacstranného vydávania osôb, vychádzajúci z Európskeho dohovoru o vydávaní osôb z 13. decembra 1957, sa nemôže dostatočne dosiahnuť členskými štátmi, ktoré konajú jednostranne, a preto, vzhľadom na svoj rozsah a účinky, môže sa lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Rada môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, uvedené v článku 2 [EÚ] a článku 5 [ES]; v súlade so zásadou proporcionality uvedenou v druhom z týchto článkov toto rámcové rozhodnutie nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné pre dosiahnutie tohto cieľa;

(8) rozhodnutia o výkone európskeho zatykača musia podliehať dostatočným kontrolám, čo znamená, že súdny orgán členského štátu, v ktorom bola požadovaná osoba zatknutá, vydá rozhodnutie o jej vydaní;

...

(10) mechanizmus európskeho zatykača je založený na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi; jeho vykonávanie sa môže pozastaviť iba v prípade vážneho a pretrvávajúceho porušovania zásad uvedených v článku 6 ods. 1 [EÚ (zmenenom, teraz článku 2 ZEÚ)] jedným z členských štátov, zisteného Radou v zmysle článku 7 ods. 1 [EÚ (zmeneného, teraz článku 7 ods. 2 ZEÚ)], s následkami uvedenými v článku 7 ods. 2 zmluvy;

...

(12) toto rámcové rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v článku 6 [EÚ] a vyjadrené v Charte..., najmä jej Kapitoly VI; nič v tomto rámcovom rozhodnutí sa nemôže vykladať ako zákaz odmietnutia odovzdať osobu, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, keď existujú dôvody domnievať sa, na základe objektívnych skutočností, že uvedený zatykač bol vydaný s cieľom trestného stíhania alebo potrestania osoby z dôvodu jej pohlavia, rasy, náboženského vyznania, etnického pôvodu, národnosti, jazyka, politického zmýšľania alebo sexuálnej orientácie, alebo že postavenie tejto osoby môže byť predpojaté [sa môže zhoršiť – *neoficiálny preklad*] z niektorého z uvedených dôvodov;

...“

- 14 Článok 1 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Definícia európskeho zatykača a povinnosť vykonať ho“, stanovuje:

„1. Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia [s cieľom, aby iný členský štát zatkol a odovzdal vyžiadajúcu osobu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia zahŕňajúceho pozbavenie osobnej slobody – *neoficiálny preklad*].

2. Členské štáty vykonávajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.

3. Toto rámcové rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 [EÚ].“

- 15 V článkoch 3, 4 a 4a rámcového rozhodnutia sú stanovené dôvody povinného a nepovinného nevykonania európskeho zatykača.

- 16 Článok 5 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Záruky, ktoré musí vydávajúci členský štát [členský štát vydávajúci zatykač – *neoficiálny preklad*] poskytnúť v zvláštnych prípadoch“, stanovuje:

„Výkon európskeho zatykača vykonávacím súdnym orgánom môže podľa právnych predpisov vykonávajúceho členského štátu podliehať nasledujúcim podmienkam:

...

2. ak trestný čin, na základe ktorého bol vydaný európsky zatykač, je sankcionovaný doživotným trestom odňatia slobody alebo príkazom na doživotné ochranné opatrenie, výkon uvedeného zatykača môže podliehať podmienke, že vydávajúci členský štát [členský štát vydávajúci zatykač – *neoficiálny preklad*] má vo svojom právnom systéme ustanovenia na preskúmanie uloženého trestu alebo opatrenia, na základe žiadosti alebo najneskôr do 20 rokov, alebo na uplatnenie zmierňujúcich opatrení, o ktoré príslušná osoba môže požiadať podľa práva alebo praxe vydávajúceho členského štátu, zamerané na nevykonanie takéhoto trestu alebo opatrenia;

3. ak osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač pre účely trestného stíhania, je štátnym občanom alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte, odovzdanie môže podliehať podmienke, že táto osoba bude po vypočutí vrátená do vykonávajúceho členského štátu s cieľom výkonu trestu alebo ochranného opatrenia [trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia zahŕňajúceho pozbavenie slobody – *neoficiálny preklad*], ktorý bol proti nej vydaný vo vydávajúcom členskom štáte [členskom štáte vydávajúcom zatykač – *neoficiálny preklad*].“

- 17 Podľa článku 6 rámcového rozhodnutia s názvom „Určenie príslušných súdnych orgánov“:

„1. Vydávajúci súdny orgán bude súdny orgán vydávajúceho členského štátu [členského štátu vydávajúceho zatykač – *neoficiálny preklad*], ktorý je oprávnený vydať európsky zatykač v zmysle právnych predpisov tohto štátu.

2. Vykonávajúci súdny orgán bude súdny orgán vykonávajúceho členského štátu, ktorý je oprávnený vykonať európsky zatykač v zmysle právnych predpisov tohto štátu.

3. Každý členský štát bude informovať Generálny sekretariát Rady o príslušnom súdnom orgáne podľa svojich právnych predpisov.“

18 Článok 7 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Odvolanie sa k ústrednému orgánu“, uvádza:

„1. Každý členský štát môže určiť ústredný orgán alebo, ak to umožňuje jeho právny systém, viac než jeden ústredný orgán, ktorý bude pomáhať súdnym orgánom.

2. Členský štát môže, ak to vyžaduje organizácia jeho vnútorného súdneho systému, preniesť na svoj ústredný orgán(-y) zodpovednosť za administratívny prevod a preberanie európskych zatykačov, ako aj za ďalšiu oficiálnu korešpondenciu, ktorá s nimi súvisí.

Členský štát, ktorý chce využiť možnosti uvedené v tomto článku, oznámi Generálnemu sekretariátu Rady informácie, týkajúce sa určeného ústredného orgánu alebo určených ústredných orgánov. Tieto informácie budú záväzné pre všetky orgány vydávajúceho členského štátu [členského štátu vydávajúceho zatykač – *neoficiálny preklad*].“

19 Článok 12 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Držanie osoby vo väzbe“, stanovuje:

„Keď je osoba zatknutá na základe európskeho zatykača, vykonávajúci súdny orgán vydá rozhodnutie o tom, či vyžiadaná osoba sa má naďalej zadržiavať v súlade s právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu. Osoba sa môže kedykoľvek dočasne prepustiť v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu za podmienky, že príslušný orgán uvedeného členského štátu vykoná všetky potrebné opatrenia, na jej zabránenie ukrytiu [na zabránenie jej úteku – *neoficiálny preklad*].“

20 Článok 15 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Rozhodnutie o odovzdaní“, stanovuje:

„1. Vykonávajúci súdny orgán rozhodne v lehotách a za podmienok definovaných v tomto rámcovom rozhodnutí o tom, či osobu odovzdá.

2. Ak vykonávajúci súdny orgán považuje informácie oznámené vydávajúcim členským štátom [členským štátom vydávajúcim zatykač – *neoficiálny preklad*] za nedostatočné na rozhodnutie o vydaní [odovzdaní – *neoficiálny preklad*], požiada o urýchlené doplnenie ďalších potrebných informácií, najmä s ohľadom na články 3 až 5 a článok 8, a môže stanoviť lehotu na ich prijatie, berúc do úvahy potrebu dodržania lehôt stanovených v článku 17.

3. Vydávajúci súdny orgán [Súdny orgán vydávajúci zatykač – *neoficiálny preklad*] môže kedykoľvek zaslať vykonávajúcemu súdnemu orgánu ďalšie užitočné informácie.“

21 Článok 17 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Lehoty a postupy pre rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača“, stanovuje:

„1. Európsky zatykač sa prejednáva a vykonáva ako naliehavá záležitosť.

2. V prípadoch, ak vyžiadaná osoba súhlasí so svojim odovzdaním, konečné rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača sa prijme v lehote 10 dní po prejavení súhlasu.

3. V ostatných prípadoch konečné rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača sa prijme v lehote 60 dní po zatknutí vyžiadanej osoby.

4. Ak sa v osobitných prípadoch európsky zatykač nemôže vykonať v lehotách stanovených v odseku 2 alebo 3, vykonávajúci súdny orgán to okamžite oznámi vydávajúcemu súdnemu orgánu [súdnemu orgánu, ktorý vydal zatykač – *neoficiálny preklad*], pričom uvedie dôvody prietahu. V takom prípade lehoty sa môžu predĺžiť o ďalších 30 dní.

5. Pokiaľ vykonávajúci súdny orgán neprijal konečné rozhodnutie o európskom zatykači, zabezpečí, aby materiálne podmienky potrebné na účinné odovzdanie príslušnej osoby boli splnené.

...

7. Ak v mimoriadnych prípadoch členský štát nemôže dodržať lehoty ustanovené v tomto článku, oznámi to Eurojust-u, pričom uvedie dôvody takéhoto prietahu. Okrem toho, členský štát, ktorý opakovane spôsobuje prietah [ktorý je opakovane konfrontovaný s prietahmi – *neoficiálny preklad*] na strane iného členského štátu pri vykonávaní európskych zatykačov, informuje [R]adu s cieľom zhodnotiť vykonávanie tohto rámcového rozhodnutia na úrovni členského štátu [členských štátov – *neoficiálny preklad*].“

22 Článok 23 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Lehoty na vydanie osoby“, stanovuje:

„1. Vyžiadaná osoba sa odovzdá čo najskôr v termíne dohodnutom medzi dotknutými orgánmi.

2. Osoba sa odovzdá do 10 dní po prijatí konečného rozhodnutia o vykonaní európskeho zatykača.

...

4. Odovzdanie sa môže výnimočne odložiť z vážnych humanitárnych dôvodov, napríklad ak sú závažné dôvody domnievať sa, že by odovzdanie zjavne ohrozilo život alebo zdravie vyžiadanej osoby. Európsky zatykač sa vykoná hneď po tom, ako tieto dôvody zanikli. Vykonávajúci súdny orgán neodkladne informuje vydávajúci súdny orgán [súdny orgán, ktorý vydal zatykač – *neoficiálny preklad*] a dohodne s ním nový termín odovzdania. V takomto prípade sa odovzdanie uskutoční v 10-dňovej lehote odo dňa dohody.

5. Ak sa osoba naďalej zadržiava, po vypršaní lehoty uvedenej v odsekoch 2 až 4 sa prepustí.“

Nemecké právo

23 Rámcové rozhodnutie bolo prebraté do nemeckého právneho poriadku ustanoveniami § 78 až § 83k zákona o medzinárodnej právnej pomoci v trestných veciach (Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen) z 23. decembra 1982 v znení zákona o európskom zatykači (Europäisches Haftbefehlsgesetz) z 20. júla 2006 (BGBl. 2006 I, s. 1721, ďalej len „IRG“).

24 §15 IRG nazvaný „Vzatie do vydávacej väzby“ uvádza:

„1. Po prijatí žiadosti o vydanie osoby je možné nariadiť vzatie stíhanej osoby do vydávacej väzby, ak

(1) hrozí, že sa bude vyhýbať vydávaciemu konaniu alebo vykonaniu vydania, alebo

(2) na základe konkrétnych skutočností existujú dôvodné obavy, že stíhaná osoba bude v konaní vedenom v zahraničí alebo vo vydávacom konaní mariť objasňovanie pravdy.

2. Odsek 1 sa neuplatní, ak sa vydanie javí hneď na prvý pohľad ako neprípustné.“

25 § 24 IRG, nazvaný „Zrušenie zatykača vydaného na účely vydania“, stanovuje:

„1. Zatykač vydaný na účely vydania osoby sa musí zrušiť ihneď, ako zaniknú podmienky predbežnej vydávacej väzby alebo vydávacej väzby, alebo ihneď ako bolo vydanie osoby vyhlásené za neprípustné.

2. Zatykač vydaný na účely vydania osoby sa tiež musí zrušiť na žiadosť prokuratúry pri vyššom krajskom súde. Súčasne so žiadosťou prokuratúra nariadi prepustenie stíhanej osoby na slobodu.“

26 Podľa § 29 ods. 1 IRG vyšší krajský súd rozhodne na návrh prokuratúry o prípustnosti vydania osoby, ak obvinená osoba nedala súhlas s vydaním. V súlade s § 32 IRG sa rozhodnutie vydáva formou uznesenia.

27 § 73 IRG znie:

„V prípade, že nebola podaná príslušná žiadosť, vzájomná právna pomoc a poskytovanie informácií sú neprípustné, ak sú v rozpore so základnými zásadami nemeckého právneho poriadku. V prípade žiadosti podľa ôsmej, deviatej a desiatej časti je vzájomná právna pomoc neprípustná, ak je v rozpore so zásadami uvedenými v článku 6 ZEÚ.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-404/15

- 28 Pán Aranyosi je maďarský štátny príslušník narodený 14. júla 1996 v Szikszó (Maďarsko).
- 29 Vyšetrovací sudca na Miskolci járásbírószág (Okresný súd Miškovec) vydal 4. novembra a 31. decembra 2014 dva európske zatykače na pána Aranyosiho s cieľom jeho odovzdania maďarským súdnym orgánom na účely trestného stíhania.
- 30 Podľa európskeho zatykača zo 4. novembra 2014 pán Aranyosi vnikol 3. augusta 2014 do obytného domu v obci Sajohidveg (Maďarsko). Pri tomto vlámaní mal obvinený odcudziť okrem iného 2 500 eur a 100 000 maďarských forintov (HUF) (približne 313 eur) v hotovosti a rôzne cenné predmety.
- 31 Podľa európskeho zatykača z 31. decembra 2014 je pán Aranyosi obvinený, že 19. januára 2014 vnikol oknom do školy v obci Sajohidveg, kde následne vo vnútri budovy vylomil niekoľko dverí a odcudzil technické vybavenie a hotovosť. Uvádzaná hodnota odcudzených predmetov dosahuje 244 000 HUF (približne 760 eur) a hodnota škôd na majetku dosahuje 55 000 HUF (približne 170 eur).
- 32 Pán Aranyosi bol 14. januára 2015 dočasne zadržaný v Brémach (Nemecko) na základe údajov o pátraní vložených do Schengenského informačného systému. V ten istý deň bol vypočutý sudcom konajúcim v rámci predbežného vyšetrovania pri Amtsgericht Bremen (Okresný súd Brémy, Nemecko).
- 33 Pán Aranyosi vyhlásil, že je maďarský štátny príslušník, býva v Bremerhavene (Nemecko) so svojou matkou, je slobodný, má priateľku a 8-mesačné dieťa. Poprel, že by sa dopustil vytýkaných skutkov, a uviedol, že nesúhlasí so zjednodušeným postupom odovzdania.
- 34 Zástupca generálneho prokurátora v Brémach nariadil prepustiť pána Aranyosiho na slobodu z dôvodu neexistencie zjavnej hrozby, že by sa vyhýbal postupu odovzdania. Dňa 14. januára 2015 sa Generalstaatsanwaltschaft Bremen (prokuratúra Brémy) s odvolaním sa na podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody v niektorých maďarských väzenských zariadeniach, ktoré nespĺňajú minimálne európske štandardy, obrátila na Miskolci járásbírószág (Okresný súd Miškovec) s otázkou, v ktorom väzenskom zariadení bude obvinený v prípade odovzdania uväznený.

- 35 Listom z 20. februára 2015, doručeným 15. apríla 2015 faxom prostredníctvom maďarského ministerstva spravodlivosti, prokuratúra v Miškovci oznámila, že v prejednávanej veci nie sú donucovacie opatrenie vo forme vyšetrovacej väzby uplatňované v trestných konaniach ani návrh na uloženie trestu odňatia slobody nevyhnutné.
- 36 Spomínaná prokuratúra uviedla, že v maďarskom trestnom práve existuje viacero donucovacích opatrení, ktoré sú miernejšie ako odňatie slobody, a že do úvahy prichádza viacero iných sankcií, ktoré vôbec nezahŕňajú odňatie slobody. Donucovacie opatrenie navrhnuté pred prijatím rozhodnutia o vznesení obžaloby, ako aj sankcia navrhnutá v takomto rozhodnutí spadajú do výlučnej obžalovacej právomoci prokuratúry, ktorá je nezávislá.
- 37 Prokuratúra v Miškovci tiež uviedla, že preukázanie trestného činu a voľba sankcií, ktoré sa majú uplatniť, spadajú do právomoci maďarských súdnych orgánov. V tomto ohľade maďarské zákony stanovujú pre trestné konanie rovnocenné záruky založené na európskych hodnotách.
- 38 Dňa 21. apríla 2015 prokuratúra v Brémach navrhla, aby bolo odovzdanie pána Aranyosiho súdnemu orgánu vydávajúcemu zatykač na účely trestného stíhania vyhlásené za prípustné. Uviedla najmä, že hoci okresná prokuratúra v Miškovci neuviedla, v ktorom väzenskom zariadení by bol obvinený uväznený v prípade odovzdania do Maďarska, neexistuje nijaký konkrétny náznak toho, že by sa obvinený mohol v prípade odovzdania stať obeťou mučenia alebo iného krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania.
- 39 Právny zástupca pána Aranyosiho navrhol, aby bol návrh prokuratúry v Brémach zamietnutý z dôvodu, že okresná prokuratúra v Miškovci neoznámila, v ktorom väzenskom zariadení by bol obvinený uväznený. Nie je teda možné overiť podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody.
- 40 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Vyšší krajský súd Brémy) uvádza, že žiadosť, ktorú predložilo Maďarsko, spĺňa podmienky stanovené v IRG, ktorými sa riadia žiadosti o odovzdanie.
- 41 Skutky, z ktorých je pán Aranyosi obvinený, predovšetkým naplňujú skutkovú podstatu trestného činu tak podľa § 370 ods. 1 maďarského trestného zákonníka, ako aj podľa § 242, § 243 ods. 1 a § 244 ods. 1 bodu 3 nemeckého trestného zákonníka. V oboch dotknutých členských štátoch je dané konanie trestné a podľa maďarského a nemeckého práva je možné uložiť trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka.
- 42 Podľa Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Vyšší krajský súd Brémy) by však bolo potrebné vyhlásiť odovzdanie za neprípustné v prípade, ak by mu bránila prekážka podľa § 73 IRG. Vzhľadom na informácie, ktoré má v súčasnosti k dispozícii, je však vnútroštátny súd presvedčený, že existujú presvedčivé skutočnosti nasvedčujúce tomu, že pán Aranyosi by mohol byť v prípade odovzdania maďarskému súdnemu orgánu vystavený podmienkam výkonu pozbavenia osobnej slobody, ktoré porušujú článok 3 EDĽP, ako aj základné práva a všeobecné právne zásady priznané v článku 6 ZEÚ.
- 43 ESĽP totiž uznal Maďarsko vinným z nadmernej obsadenosti jeho väzenských zariadení (ESĽP, Varga a iní v. Maďarsko, č. 14097/12, 45135/12, 73712/12, 34001/13, 44055/13 a 64586/13 z 10. marca 2015). ESĽP sa domnieval, že je preukázané, že Maďarská republika porušila článok 3 EDĽP, keď uväznila žalobcov do príliš malých a preplnených ciev. ESĽP tiež považoval toto konanie za pilotnú vec po tom, čo mu bolo na základe neľudských podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody predložených 450 podobných žalôb proti Maďarsku.
- 44 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Vyšší krajský súd Brémy) uvádza, že konkrétne skutočnosti nasvedčujúce tomu, že podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody, ktorým by bol pán Aranyosi vystavený v prípade jeho odovzdania maďarským orgánom, nespĺňajú minimálne štandardy stanovené medzinárodným právom, vyplývajú aj zo správy vypracovanej Európskym výborom na

zabránenie mučeniu a neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu. Toto posúdenie vychádzalo najmä z výrazného preplnenia väzníc zisteného počas prehliadok uskutočnených v období rokov 2009 až 2013.

45 Na základe týchto informácií sa vnútroštátny súd domnieva, že nemôže rozhodnúť o prípustnosti odovzdania pána Aranyosiho maďarským orgánom vzhľadom na obmedzenia stanovené v § 73 IRG a v článku 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia. Jeho rozhodnutie závisí najmä od toho, či je ešte možné alebo už nie je možné odstrániť prekážku odovzdania v súlade s rámcovým rozhodnutím poskytnutím záruk zo strany členského štátu vydávajúceho zatykač. Ak by túto prekážku nebolo možné odstrániť, odovzdanie by bolo neprípustné.

46 Za týchto podmienok Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Vyšší krajský súd Brémy) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že žiadosť o odovzdanie na účely trestného stíhania je neprípustná, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcom zatykač porušujú základné práva dotknutej osoby a všeobecné právne zásady zakotvené v článku 6 ZEÚ, alebo sa má vykladať v tom zmysle, že vykonávajúci štát v týchto prípadoch môže alebo musí rozhodnutie o prípustnosti vydania podmieniť zárukami dodržania podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody? Môže alebo musí vykonávajúci štát formulovať konkrétne minimálne požiadavky pre podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody, ktoré majú byť zaručené?

2. Majú sa článok 5 a článok 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že súdne orgány vydávajúce zatykač sú tiež oprávnené poskytnúť záruky za dodržiavanie podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody, alebo sa toto právo riadi vnútroštátnymi predpismi o usporiadaní právomocí v členskom štáte vydávajúcom zatykač?“

Vec C-659/15 PPU

47 P. Căldăraru je rumunský štátny príslušník narodený 7. decembra 1985 v Brašove (Rumunsko).

48 Rozsudkom Judecătoria Făgăraș (Súd prvého stupňa Fagaras) zo 16. apríla 2015 bol pán Căldăraru odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní jedného roka a ôsmich mesiacov za vedenie vozidla bez vodičského oprávnenia.

49 Podľa odôvodnenia tohto rozsudku, ako ho vnútroštátny súd uviedol vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, uvedený trest zahŕňal aj podmienený trest odňatia slobody v trvaní jedného roka za vedenie vozidla bez vodičského oprávnenia, ktorý mu 17. decembra 2013 uložil Judecătoria Făgăraș (Súd prvého stupňa Fagaras).

50 Toto odsúdenie nadobudlo právoplatnosť na základe rozsudku Curtea de Apel Brașov (Odvolací súd Brašov, Rumunsko) z 15. októbra 2015.

51 Dňa 29. októbra 2015 Judecătoria Făgăraș (Súd prvého stupňa Fagaras) vydal na pána Căldărarua európsky zatykač a vložil údaje o pátraní po jeho osobe do Schengenského informačného systému.

52 Pán Căldăraru bol zatknutý v Brémach 8. novembra 2015.

53 V ten istý deň vydal Amtsgericht Bremen (Okresný súd Brémy) na pána Căldărarua európsky zatykač. Pán Căldăraru počas svojho výsluchu pred týmto súdom vyhlásil, že nesúhlasí so zjednodušeným postupom odovzdania.

- 54 Dňa 9. novembra 2015 prokuratúra v Brémach navrhla vzatie pána Căldărarua do „vydávacej väzby“.
- 55 Rozhodnutím z 11. novembra 2015 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Vyšší krajský súd Brémy) vyhovel tomuto návrhu. Uvedený súd sa domnieval, že vzatie pána Căldărarua do „vydávacej väzby“ sa nejaví „na prvý pohľad neprípustné“ v zmysle § 15 ods. 2 IRG, a konštatoval, že existuje riziko, že pán Căldăraru sa bude vyhýbať postupu odovzdania rumunským orgánom, ktoré odôvodňuje jeho vzatie do „vydávacej väzby“ podľa § 15 ods. 1 IRG.
- 56 Dňa 20. novembra 2015 prokuratúra v Brémach navrhla, aby bolo odovzdanie pána Căldărarua rumunským orgánom vyhlásené za prípustné. Tento orgán okrem toho uviedol, že Judecătoria Făgăraş (Súd prvého stupňa Fagaras) nedokáže uviesť, v ktorom väzenskom zariadení v Rumunsku má byť pán Căldăraru uväznený.
- 57 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Vyšší krajský súd Brémy) uvádza, že žiadosť, ktorú predložilo Rumunsko, spĺňa podmienky stanovené v IRG, ktorými sa riadia žiadosti o odovzdanie.
- 58 Skutky, z ktorých je pán Căldăraru obvinený, predovšetkým naplňajú skutkovú podstatu trestného činu tak podľa § 86 rumunského zákona č. 195 z roku 2002, ako aj podľa § 21 nemeckého zákona o cestnej premávke (Straßenverkehrsgesetz). V oboch dotknutých štátoch je dané konanie trestné a príslušný trest odňatia slobody je v trvaní najmenej štyroch mesiacov.
- 59 Podľa Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Vyšší krajský súd Brémy) by však bolo potrebné vyhlásiť odovzdanie za neprípustné v prípade, ak by mu bránila prekážka podľa § 73 IRG. Vzhľadom na v súčasnosti dostupné informácie však vnútroštátny súd uvádza, že existujú presvedčivé skutočnosti nasvedčujúce tomu, že pán Căldăraru by mohol byť v prípade odovzdania vystavený podmienkam výkonu pozbavenia osobnej slobody, ktoré porušujú článok 3 EDLP, ako aj základné práva a všeobecné právne zásady priznané v článku 6 ZEÚ.
- 60 ESLP totiž vo viacerých rozsudkoch vydaných 10. júna 2014 uznal Rumunsko vinným z nadmernej obsadenosti jeho väzenských zariadení (ESLP, Voicu v. Rumunsko, č. 22015/10; Bujorean v. Rumunsko, č. 13054/12; Constantin Aurelian Burlacu v. Rumunsko, č. 51318/12, a Mihai Laurențiu Marin v. Rumunsko, č. 79857/12). ESLP konštatoval, že je preukázané, že Rumunská republika porušila článok 3 EDLP, keď uväznila žalobcov do príliš malých a preplnených ciev, ktoré sú nedostatočne vykurované, špinavé a chýba v nich teplá voda na sprchovanie.
- 61 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Vyšší krajský súd Brémy) uvádza, že konkrétne dôkazy o tom, že podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody, ktorým by bol pán Căldăraru vystavený v prípade jeho odovzdania rumunským orgánom, nespĺňajú minimálne štandardy stanovené medzinárodným právom, vyplývajú aj zo správy vypracovanej Európskym výborom na zabránenie mučeniu a neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu. Toto posúdenie vychádzalo najmä z výrazného preplnenia väznic, zisteného počas prehliadok uskutočnených v období od 5. do 17. júna 2014.
- 62 Na základe týchto informácií sa vnútroštátny súd domnieva, že nemôže rozhodnúť o prípustnosti odovzdania pána Căldărarua rumunským orgánom vzhľadom na obmedzenia stanovené v § 73 IRG a v článku 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia. Jeho rozhodnutie závisí najmä od toho, či je ešte možné alebo už nie je možné odstrániť prekážku odovzdania v súlade s rámcovým rozhodnutím poskytnutím záruk zo strany členského štátu vydávajúceho zatykač. Ak by túto prekážku nebolo možné odstrániť, odovzdanie by bolo neprípustné.

63 Za týchto podmienok Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Vyšší krajský súd Brémy) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že odovzdanie na účely výkonu trestných sankcií je neprípustné, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcom zatykač porušujú základné práva dotknutej osoby a všeobecné právne zásady zakotvené v článku 6 ZEÚ, alebo sa má vykladať v tom zmysle, že vykonávajúci štát v týchto prípadoch môže alebo musí rozhodnutie o prípustnosti vydania podmieniť zárukami dodržania podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody? Môže alebo musí vykonávajúci štát formulovať konkrétne minimálne požiadavky pre podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody, ktoré majú byť zaručené?

2. Majú sa článok 5 a článok 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že súdne orgány vydávajúce zatykač sú tiež oprávnené poskytnúť záruky za dodržiavanie podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody, alebo sa toto právo riadi vnútroštátnymi predpismi o usporiadaní právomocí členského štátu vydávajúceho zatykač?“

Konanie pred Súdnym dvorom

Vec C-404/15

64 Vnútroštátny súd navrhol prejednať vec v naliehavom prejudiciálnom konaní upravenom v článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

65 Uvedený súd na podporu tohto návrhu uviedol, že pán Aranyosi bol dočasne zadržaný na základe európskeho zatykača vydaného maďarskými orgánmi, ale v súčasnosti nie je vo väzbe, keďže prokuratúra v Brémach nariadila jeho prepustenie na slobodu z dôvodu, že v danom momente neexistovalo riziko úteku obvineného vzhľadom na jeho sociálne väzby.

66 Dňa 31. júla 2015 štvrtá komora Súdneho dvora na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta rozhodla, že nie je dôvodné vyhovieť návrhu vnútroštátneho súdu na prejednanie veci C-404/15 v naliehavom prejudiciálnom konaní.

67 Rozhodnutím zo 4. augusta 2015 predseda Súdneho dvora rozhodol, že vec C-404/15 bude prejednaná prednostne.

Vec C-659/15 PPU

68 Vnútroštátny súd navrhol prejednať vec v naliehavom prejudiciálnom konaní upravenom v článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

69 Uvedený súd na podporu tohto návrhu uviedol, že pán Căldăraru bol dočasne zadržaný na základe európskeho zatykača vydaného rumunskými orgánmi a v súčasnosti sa na základe uvedeného zatykača nachádza vo väzbe na účely jeho odovzdania týmto orgánom. Dodal, že dôvodnosť uväznenia pána Căldărarua závisí od odpovede Súdneho dvora na jeho prejudiciálne otázky.

70 V tejto súvislosti treba uviesť, že návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-659/15 PPU sa týka výkladu rámcového rozhodnutia, ktoré patrí do oblasti upravenej v tretej časti hlavy V Zmluvy o FEÚ, týkajúcej sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Možno naň preto uplatniť naliehavé prejudiciálne konanie. Okrem toho pán Căldăraru je v súčasnosti pozbavený osobnej slobody a zachovanie jeho väzby závisí od odpovede Súdneho dvora na otázky, ktoré mu položil vnútroštátny súd.

- 71 Za týchto podmienok tretia komora Súdneho dvora 16. decembra 2015 na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta rozhodla, že vyhovie návrhu vnútroštátneho súdu na prejednanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-659/15 PPU v rámci nalievavého konania.
- 72 Okrem toho rozhodla o vrátení veci C-659/15 PPU a z dôvodu vzájomnej spojitosti aj veci C-404/15 Súdneho dvoru na účely ich pridelenia veľkej komore.
- 73 Vzhľadom na túto spojitosť, ktorá bola potvrdená na pojednávaní, je potrebné spojiť veci C-404/15 a C-659/15 PPU na účely vyhlásenia rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

- 74 Vnútroštátny súd sa svojimi prejudiciálnymi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, v podstate pýta, či sa má článok 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že ak existujú závažné skutočnosti svedčiace o nezlučiteľnosti podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcom zatykač so základnými právami, najmä s článkom 4 Charty, vykonávajúci súdny orgán môže alebo musí odmietnuť vykonanie európskeho zatykača vydaného na určitú osobu na účely trestného stíhania alebo výkonu trestu odňatia slobody, alebo či môže alebo musí podmieniť odovzdanie tejto osoby získaním informácií od členského štátu vydávajúceho zatykač, ktoré mu umožnia ubezpečiť sa o súlade týchto podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody so základnými právami. Vnútroštátny súd sa ďalej pýta, či sa majú článok 5 a článok 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že súdny orgán členského štátu vydávajúceho zatykač je oprávnený poskytnúť tieto informácie, alebo sa poskytnutie týchto informácií riadi predpismi o usporiadaní právomocí v tomto členskom štáte.
- 75 Na úvod je potrebné pripomenúť, že ako vyplýva najmä z jeho článku 1 ods. 1 a 2, ako aj z jeho odôvodnení 5 a 7, cieľom rámcového rozhodnutia je nahradiť systém viacstranného vydávania vychádzajúci z Európskeho dohovoru o vydávaní osôb z 13. decembra 1957 systémom, ktorý spočíva na tom, že súdne orgány si budú odovzdávať odsúdené alebo podozrivé osoby na účely výkonu súdnych rozhodnutí alebo vedenia trestných stíhaní, a ktorý vychádza zo zásady vzájomného uznávania (pozri rozsudky West, C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, bod 54; Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, bod 36; F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 34, a Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 27).
- 76 Uvedené rámcové rozhodnutie tak zavedením nového zjednodušeného a efektívnejšieho systému odovzdávania osôb odsúdených za porušenie alebo podozrivých z porušenia trestného zákona smeruje k zjednodušeniu a zrýchleniu súdnej spolupráce s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľa vytýčeného Úniou, a to stať sa zónou slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, založenou na vysokom stupni dôvery, ktorá má existovať medzi členskými štátmi (pozri rozsudky Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, bod 37; F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 35, a Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 28).
- 77 Zásada vzájomného uznávania, na ktorej spočíva systém európskeho zatykača, sa zakladá na vzájomnej dôvere medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o skutočnosť, že ich vnútroštátne právne poriadky sú spôsobilé poskytnúť rovnocennú a účinnú ochranu základných práv uznaných na úrovni Únie, osobitne v Charte (pozri v tomto zmysle rozsudok F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 50, a analogicky, pokiaľ ide o súdnu spoluprácu v občianskych veciach, rozsudok Aguirre Zarraga, C-491/10 PPU, EU:C:2010:828, bod 70).
- 78 Tak zásada vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi, ako aj zásada vzájomného uznávania majú v práve Únie zásadný význam vzhľadom na to, že umožňujú vytvorenie a zachovanie priestoru bez vnútorných hraníc. Táto zásada najmä v súvislosti s priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti konkrétne ukladá každému z týchto štátov, aby vychádzal z toho, že okrem výnimočných okolností všetky ostatné členské štáty dodržia právo Únie a najmä základné práva týmto právom uznané (pozri v tomto zmysle stanovisko 2/13, EU:C:2014:2454, bod 191).

- 79 V oblasti upravenej rámcovým rozhodnutím sa zásada vzájomného uznávania, ktorá, ako vyplýva najmä z odôvodnenia 6 rámcového rozhodnutia, predstavuje „základný kameň“ súdnej spolupráce v trestných veciach, uplatňuje v článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia, v súlade s ktorým sú členské štáty v zásade povinné vyhovieť európskemu zatykaču (pozri v tomto zmysle rozsudok Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 36 a citovanú judikatúru).
- 80 Z toho vyplýva, že vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť vykonať takýto zatykač len v taxatívne vymedzených prípadoch povinného nevykonania stanovených v článku 3 rámcového rozhodnutia alebo nepovinného nevykonania stanovených v článkoch 4 a 4a rámcového rozhodnutia. Okrem toho vykonanie európskeho zatykača je možné podriaďiť len jednou z podmienok taxatívne vymedzených v článku 5 rámcového rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 36 a citovanú judikatúru).
- 81 V tomto kontexte je dôležité podotknúť, že odôvodnenie 10 rámcového rozhodnutia uvádza, že vykonávanie mechanizmu európskeho zatykača ako takého sa môže pozastaviť iba v prípade vážneho a pretrvávajúceho porušovania hodnôt uvedených v článku 2 ZEÚ, a to v súlade s postupom upraveným v článku 7 ZEÚ.
- 82 Po prvé však Súdny dvor pripustil, že zásady vzájomného uznávania a vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi možno obmedziť za „výnimočných okolností“ (pozri v tomto zmysle stanovisko 2/13, EU:C:2014:2454, bod 191).
- 83 Po druhé, ako vyplýva z článku 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia, toto rozhodnutie nemôže meniť povinnosť rešpektovať základné práva zakotvené predovšetkým v Charte.
- 84 V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že členské štáty, a teda aj ich sudy musia dodržiavať článok 4 Charty týkajúci sa zákazu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestov, keď – ako vyplýva z článku 51 ods. 1 Charty – vykonávajú právo Únie, čo je práve prípad, keď súdny orgán vydávajúci zatykač a vykonávajúci súdny orgán uplatňujú vnútroštátne ustanovenia prijaté na vykonanie rámcového rozhodnutia (pozri analogicky rozsudky Dereci a i., C-256/11, EU:C:2011:734, bod 72, ako aj Peftiev a i., C-314/13, EU:C:2014:1645, bod 24).
- 85 Pokiaľ ide o zákaz neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestov, upravený v článku 4 Charty, tento zákaz je absolútny, keďže je úzko spojený s rešpektovaním ľudskej dôstojnosti upravenej v článku 1 Charty (pozri v tomto zmysle rozsudok Schmidberger, C-112/00, EU:C:2003:333, bod 80).
- 86 Absolútnu povahu práva zaručeného článkom 4 Charty potvrdzuje článok 3 EDLP, ktorému tento článok 4 Charty zodpovedá. Ako totiž vyplýva z článku 15 ods. 2 EDLP, od článku 3 EDLP nie je možné sa odchýliť.
- 87 Články 1 a 4 Charty, ako aj článok 3 EDLP zakotvujú jednu zo základných hodnôt Únie a jej členských štátov. Práve z tohto dôvodu EDLP absolútne zakazuje za akýchkoľvek okolností, vrátane prípadov boja proti terorizmu a organizovanému zločinu, mučenie a neľudské alebo ponižujúce tresty a zaobchádzanie, a to bez ohľadu na konanie dotknutej osoby (pozri rozsudok ESLP Bouyid v. Belgicko, č. 23380/09, z 28. septembra 2015, § 81 a citovanú judikatúru).
- 88 Z toho vyplýva, že ak súdny orgán vykonávajúceho členského štátu disponuje údajmi o skutočnom riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania s držanými osobami v členskom štáte vydávajúcim zatykač s ohľadom na štandard ochrany základných práv zaručený právom Únie a osobitne článkom 4 Charty (pozri v tomto zmysle rozsudok Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, body 59 až 63, ako aj stanovisko 2/13, EU:C:2014:2454, bod 192), je povinný posúdiť existenciu tohto rizika pri rozhodovaní o odovzdaní osoby, ktorej sa európsky zatykač týka, orgánom členského štátu vydávajúceho zatykač. Vykonanie takéhoto zatykača totiž nemôže viesť k neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu s touto osobou.

- 89 Vykonávajúci súdny orgán musí na tento účel predovšetkým vychádzať z objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných informácií o podmienkach výkonu pozbavenia osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcom zatykač, ktoré preukazujú existenciu buď systematických či všeobecných nedostatkov, alebo nedostatkov týkajúcich sa niektorých skupín osôb, alebo niektorých väzenských zariadení. Tieto informácie môžu vyplývať najmä z medzinárodných súdnych rozhodnutí, ako sú rozsudky ESLP, zo súdnych rozhodnutí členského štátu vydávajúceho zatykač, ako aj z rozhodnutí, správ a iných dokumentov vypracovaných orgánmi Rady Európy alebo v rámci systému Organizácie spojených národov.
- 90 V tejto súvislosti z judikatúry ESLP vyplýva, že článok 3 EDLP ukladá orgánom štátu, na území ktorého je určitá osoba uväznená, pozitívnu povinnosť ubezpečiť sa, že každý väzeň je väznený v podmienkach, ktoré zaručujú rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, že podmienky výkonu opatrenia nevystavujú dotknutú osobu takej tiesni alebo ťažkostiam, ktorých intenzita prekračuje nevyhnutnú mieru utrpenia spojeného s uväznením, a že s ohľadom na praktické požiadavky odňatia slobody je primeraným spôsobom postarané o zdravie a duševnú pohodu väzňa (pozri rozsudok ESLP, Torreggiani a iní v. Taliansko, č. 43517/09, 46882/09, 55400/09, 57875/09, 61535/09, 35315/10 a 37818/10, z 8. januára 2013, § 65).
- 91 Konštatovanie existencie skutočného rizika neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v dôsledku všeobecných podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcom zatykač však ako také nemôže viesť k odmietnutiu vykonať európsky zatykač.
- 92 Ak totiž dôjde ku konštatovaniu existencie takéhoto rizika, je ešte potrebné, aby vykonávajúci súdny orgán konkrétnym a presným spôsobom posúdil, či existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba bude vystavená tomuto riziku v dôsledku podmienok, v akých má byť pozbavená osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcom zatykač.
- 93 Samotná existencia informácií svedčiacich o systémových či všeobecných nedostatkoch, alebo nedostatkoch týkajúcich sa niektorých skupín osôb, alebo niektorých väzenských zariadení, pokiaľ ide o podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcom zatykač, totiž nutne neznamená, že v danom konkrétnom prípade bude dotknutá osoba v prípade jej odovzdania orgánom tohto členského štátu vystavená neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu.
- 94 Aby sa zabezpečilo dodržiavanie článku 4 Charty v konkrétnom prípade osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, je preto vykonávajúci súdny orgán disponujúci objektívnymi, spoľahlivými, presnými a náležite aktualizovanými informáciami svedčiacimi o existencii takýchto nedostatkov povinný overiť, či za okolností prejednávanej veci existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba bude po odovzdaní do členského štátu vydávajúceho zatykač v tomto štáte vystavená skutočnému riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle tohto článku.
- 95 Na tento účel musí uvedený orgán na základe článku 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia požiadať súdny orgán členského štátu vydávajúceho zatykač o urýchlené doplnenie ďalších potrebných informácií týkajúcich sa podmienok, v ktorých má byť dotknutá osoba v tomto členskom štáte väznená.
- 96 Predmetom tejto žiadosti môže byť aj existencia prípadných vnútroštátnych alebo medzinárodných postupov a mechanizmov kontroly podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcom zatykač, spojených napríklad s prehliadkami väzenských zariadení, ktoré umožňujú overiť súčasný stav podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody v týchto zariadeniach.
- 97 V súlade s článkom 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia môže vykonávajúci súdny orgán stanoviť lehotu na prijatie požadovaných doplňujúcich informácií od súdneho orgánu vydávajúceho zatykač. Táto lehota musí byť prispôbená konkrétnemu prípadu, aby mal súdny orgán vydávajúci zatykač čas potrebný na zhromaždenie uvedených informácií, pričom v prípade potreby môže na tento účel požiadať o pomoc ústredný orgán alebo jeden z ústredných orgánov členského štátu vydávajúceho zatykač v zmysle článku 7 rámcového rozhodnutia. Podľa článku 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia

však uvedená lehota musí zohľadniť nutnosť dodržať lehoty stanovené v článku 17 rámcového rozhodnutia. Súdny orgán vydávajúci zatykač je povinný poskytnúť tieto informácie vykonávajúcemu súdnemu orgánu.

- 98 Ak vykonávajúcí súdny orgán s ohľadom na informácie poskytnuté na základe článku 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia, ako aj akékoľvek iné informácie, ktorými disponuje, konštatuje, že vo vzťahu k osobe, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, existuje skutočné riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania, ako je uvedené v bode 94 tohto rozsudku, vykonanie tohto zatykača sa musí odložiť, ale nemôže výkon zastaviť (pozri analogicky rozsudok Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 38).
- 99 Keď uvedený orgán rozhodne o takomto odklade, vykonávajúcí členský štát to v súlade s článkom 17 rámcového rozhodnutia oznámi Eurojust-u, pričom uvedie dôvody takéhoto prietahu. Okrem toho podľa tohto ustanovenia platí, že ak má členský štát opakovane skúsenosti s prietahmi zo strany iného členského štátu pri vykonávaní európskych zatykačov z dôvodov uvedených v predchádzajúcom bode, informuje o tom Radu s cieľom zhodnotiť vykonávanie rámcového rozhodnutia na úrovni členských štátov.
- 100 V súlade s článkom 6 Charty môže ďalej vykonávajúcí súdny orgán rozhodnúť o ponechaní dotknutej osoby vo väzbe, len ak bolo konanie o výkone európskeho zatykača vedené s dostatočnou náležitou starostlivosťou, a teda ak dĺžka väzby nie je neprimeraná (pozri v tomto zmysle rozsudok Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, body 58 až 60). V prípade osôb, na ktoré bol vydaný európsky zatykač na účely trestného stíhania, musí tento orgán náležite zohľadniť zásadu prezumpcie nevinu zaručenú článkom 48 Charty.
- 101 Vykonávajúcí súdny orgán musí v tejto súvislosti dodržať požiadavku proporcionality stanovenú v článku 52 ods. 1 Charty, pokiaľ ide o akékoľvek obmedzenie výkonu práv alebo slobôd uznaných v Charte. Vydanie európskeho zatykača totiž nemôže odôvodniť ponechanie dotknutej osoby vo väzbe bez akéhokoľvek časového obmedzenia.
- 102 V každom prípade ak vykonávajúcí súdny orgán po preskúmaní uvedenom v bodoch 100 až 101 tohto rozsudku dospeje k záveru, že je povinný ukončiť väzbu vyžiadanej osoby, potom musí na základe článku 12 a článku 17 ods. 5 rámcového rozhodnutia prijať v súvislosti s dočasným prepustením tejto osoby všetky potrebné opatrenia na zabránenie jej úteku a zabezpečiť, aby materiálne podmienky potrebné na jej účinné odovzdanie boli splnené, kým sa neprijme konečné rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača (pozri rozsudok Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 61).
- 103 V prípade, že informácie, ktoré vykonávajúcí súdny orgán získa od súdneho orgánu vydávajúceho zatykač, vedú k vyvráteniu existencie skutočného rizika, že by dotknutá osoba bola v členskom štáte vydávajúcom zatykač vystavená neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu, vykonávajúcí súdny orgán musí v lehotách stanovených rámcovým rozhodnutím rozhodnúť o vykonaní európskeho zatykača, čím nie je dotknutá možnosť dotknutej osoby využiť po svojom odovzdaní opravné prostriedky podľa právneho poriadku členského štátu vydávajúceho zatykač, ktoré jej v prípade potreby umožnia napadnúť zákonnosť podmienok jej väzby vo väzenskom zariadení tohto členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 50).
- 104 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že na položené otázky treba odpovedať tak, že článok 1 ods. 3, článok 5 a článok 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia sa majú vykladať v tom zmysle, že ak vykonávajúcí súdny orgán disponuje objektívnymi, spoľahlivými, presnými a náležite aktualizovanými informáciami svedčiacimi o existencii buď systematických či všeobecných nedostatkov, alebo nedostatkov týkajúcich sa niektorých skupín osôb, alebo niektorých väzenských zariadení, pokiaľ ide o podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody, musí konkrétnym a presným spôsobom overiť, či existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač na účely trestného stíhania alebo výkonu trestu odňatia slobody, bude v prípade odovzdania do uvedeného členského štátu vystavená v dôsledku podmienok výkonu pozbavenia jej osobnej slobody

v tomto členskom štáte skutočnému riziku neľudského alebo ponížujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty. Na tento účel musí požiadať o poskytnutie doplňujúcich informácií súdny orgán vydávajúci zatykač, ktorý po tom, čo v prípade potreby požiadal o pomoc ústredný orgán alebo jeden z ústredných orgánov členského štátu vydávajúceho zatykač v zmysle článku 7 rámcového rozhodnutia, musí tieto informácie oznámiť v lehote stanovenej v takejto žiadosti. Vykonávajúci súdny orgán musí odložiť svoje rozhodnutie o odovzdaní dotknutej osoby až do doby, kým získa doplňujúce informácie, ktoré mu umožnia vyvrátiť existenciu takehoto rizika. Ak nie je možné vyvrátiť existenciu tohto rizika v primeranej lehote, tento orgán musí rozhodnúť, či je postup odovzdania potrebné skončiť.

O trovách

- ¹⁰⁵ Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Článok 1 ods. 3, článok 5 a článok 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, sa majú vykladať v tom zmysle, že ak vykonávajúci súdny orgán disponuje objektívnymi, spoľahlivými, presnými a náležite aktualizovanými informáciami svedčiacimi o existencii buď systematických či všeobecných nedostatkov, alebo nedostatkov týkajúcich sa niektorých skupín osôb, alebo niektorých väzenských zariadení, pokiaľ ide o podmienky výkonu pozbavenia osobnej slobody, musí konkrétnym a presným spôsobom overiť, či existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač na účely trestného stíhania alebo výkonu trestu odňatia slobody, bude v prípade odovzdania do uvedeného členského štátu vystavená v dôsledku podmienok výkonu pozbavenia jej osobnej slobody v tomto členskom štáte skutočnému riziku neľudského alebo ponížujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty základných práv Európskej únie. Na tento účel musí požiadať o poskytnutie doplňujúcich informácií súdny orgán vydávajúci zatykač, ktorý po tom, čo v prípade potreby požiadal o pomoc ústredný orgán alebo jeden z ústredných orgánov členského štátu vydávajúceho zatykač v zmysle článku 7 rámcového rozhodnutia, musí tieto informácie oznámiť v lehote stanovenej v takejto žiadosti. Vykonávajúci súdny orgán musí odložiť svoje rozhodnutie o odovzdaní dotknutej osoby až do doby, kým získa doplňujúce informácie, ktoré mu umožnia vyvrátiť existenciu takehoto rizika. Ak nie je možné vyvrátiť existenciu tohto rizika v primeranej lehote, tento orgán musí rozhodnúť, či je postup odovzdania potrebné skončiť.

Podpisy